

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Йордан Петров Йорданов – Лесотехнически университет - София.

за материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност **“професор“**

в научна област 3. „Социални стопански и правни науки, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност „Статистика и демография“ по дисциплината „Икономическа статистика“.

В конкурса за заемане на академична длъжност „професор“, обявен от ЛТУ и обнародван в ДВ №58 от 26.07.2016г. за нуждите на катедра “Икономика” към факултет “Стопанско управление”, като кандидат участва доц.д-р Николай Стоянов Стоенчев от Факултет „Стопанско управление“ на Лесотехнически университет.

1.Кратки биографични данни

Доц. д-р Николай Стоянов Стоенчев е завършил висшето си образование във Висшия институт за народно стопанство град Варна през 1982 година и притежава магистърска степен по специалност „Организация и обработка на икономическата информация“. Притежава и диплома за учителска правоспособност по икономически дисциплини от същия университет. След завършването - една година е работил като плановик на цех във Вазовските машиностроителни заводи в град Сопот. Преподавателската си кариера е започнал през 1983 година като асистент по научна специалност „Статистика и демография“ към катедра „Статистика“ на ВИНС – Варна. Защитил е докторска дисертация по икономика през 1991 година в Университет за национално и световно стопанство град София по научна специалност „Статистика и демография“. През 1995 година постъпва на работа в Лесотехнически университет като главен асистент по научна специалност „Статистика и демография“. От 1997 година заема академична длъжност „доцент“ по научна специалност „Статистика и демография“ в катедра „Икономика“ на Лесотехнически университет. Преподавал е дисциплините Статистика, Регионална икономика и др. В момента е титуляр на 4 дисциплини между които и Икономическа статистика. Заемал е административните длъжности Заместник Декан на факултет

„Стопанско управление“ и Ръководител на катедра „Икономика“ в Лесотехнически университет. В момента е ръководител на катедра Икономика.

Доц. д-р Николай Стоянов Стоенчев е дългогодишен член на Съюза на учените в България.

2.Общо описание на представените материали

Доц. д-р Николай Стоянов Стоенчев участва в конкурса със следните публикации:

Общият брой на неговите публикации е 95 / от тях една и на електронен носител и една и във виртуална библиотека/

в това число:

- публикации по дисертационния труд – 6 бр.
- публикации за участие в конкурса за Доцент – 33 бр.
- публикации за участие в конкурса за Професор – 56 бр.

от тях: монографии и участия в монографии - 7 бр, статии в научни списания -21, доклади на научни форуми - 21 бр., научно – популярни публикации – 1 бр., научно – приложни публикации – 2 бр., учебници и учебни пособия 4 бр.

Монографичните трудове са посветени на статистическото изучаване на икономически процеси и явления в национален и регионален аспект и по икономически дейности - главно в горското стопанство и горската промишленост. Два от тях са самостоятелни. Основни разглеждани теми са: връзката на качеството на живот на населението в България по области със специализацията на територията по икономически дейности, проблеми при статистическото изучаване на фирмената конкурентоспособност в горското стопанство и горската промишлености и по-специално в дърводобива и при предприятията за производство на мебели.

Проявява се стремеж аналитичните възможности на статистическите методи да се прилагат в полза на стопанската практика и за подобряване на условията на живот на населението. На базата на добро познаване на научната литература са направени проучвания и са формулирани изводи и обобщения, които да подпомогнат управлението на стопанските процеси. Обобщен е и е взет под внимание национален и международен опит. Използваните методики и получените резултати са представени компетентно и достъпно и могат да бъдат изучавани и прилагани при необходимост и в други области в т.ч. и в стопанските дейности свързани с туризма. Използвани са надеждни данни, предоставени от Националния статистически институт и от Браншовата камара на дървообработващата и мебелната промишленост, а също и от проведени анкетни проучвания. Използваната литература е надлежно цитирана. Статистическите

проучвания, отразени в монографиите са извършвани системно във времето, като се забелязва надграждане на натрупаният опит и отразяване на новите моменти в развитието на икономическите процеси.

Статиите в научни списания и докладите, представени на научни форуми са посветени основно на метрифициране и анализ на икономически процеси и явления с помощта на статистически методи. Основни разглеждани теми са: измерване на равнището на конкурентоспособност на предприятията в горския сектор, методиката на преподаване на дисциплината Статистика в Лесотехнически университет, измерване и анализ с помощта на статистически методи на степента на удовлетвореност на студентите от качеството на обучение, приложение на статистически методи за анализ на структурни изменения и различия, разкриване на тенденции, анализ на връзки и зависимости при изучаване предимно на икономическите аспекти на процеси и явления в горското стопанство и в горската промишленост. Не малка част от статиите са в съавторство, което показва умения за работа в екип със специалисти в областта на икономиката на горското стопанство и на горската промишленост, управлението, маркетинга, дендрологията, производството на декоративни растения и др. В този смисъл доц. Стоенчев прилага на практика тезата представена в негова статия в списание Икономически алтернативи на УНСС, че работата в екип на статистици и специалисти в изследваната предметна област е предпоставка за избягване на грешки, за сполучлив избор на статистически методи и за правилно тълкуване на получените резултати.

От изнесените научни доклади – 14 са на международни научни форуми, един е на английски език в България и 7 в чужбина. От статиите – 5 са на английски език в България. Тези данни ми дават основание да приема, че са създадени условия за запознаване на научните среди по изследваната тематика не само в страната, но и в чужбина с творческите търсения на доц. Стоенчев.

Учебниците и учебните пособия са предназначени за обучение на студенти от специалностите „Стопанско управление“ и „Алтернативен туризъм“ в Лесотехнически университет. Те представят в разбираем вид статистическите методи, съобразени са с потребностите на бъдещите мениджъри, съдържат решени и нерешени примери с реални данни, адаптирани са за използване с помощта на програмния продукт Excel, които е широко разпространен в офисите на фирмите и се изучава като елемент от фундаменталната подготовка на студентите в посочените специалности. В тях е отразен опитът на автори от водещи университети в страната. Учебниците и учебните пособия, са съобразени с учебните програми по Статистика и по Икономическа статистика в

Лесотехнически университет. Един от учебниците и двете учебни пособия са издадени в Издателската къща на Лесотехнически университет, което е гаранция за доказана необходимост от тях и спазване на всички стандарти и добри практики в издателската дейност. Пет глави от учебника по Статистика заедно с тестове за проверка на знанията са достъпни във виртуалната библиотека на системата Blackboard Learn на Лесотехнически университет за нуждите на дистанционното обучение на студенти от магистърската степен на специалност “Стопанско управление“.

В учебника по Икономическа статистика наред с други традиционни теми са представени основните параметри, принципи и начин на действие на актуалния вариант на Системата на националните сметки, използван в България - Единна система от сметки /ЕСС- 2010/. Представени са в подходящ за студентите вид основните методики, по които Националният статистически институт изчислява макроикономически показатели и са разяснени възможности за прилагане на статистически методи за анализ на макроикономически явления и процеси. Учебникът съдържа подходящи тестове по отделни глави с публикувани верни отговори, които могат да бъдат използвани за самоконтрол на знанията.

Научно - приложните публикации отразяват резултатите от научни проекти, посветени на решаване на реални практически задачи, в които доц. Стоенчев е участвал в частта, която се отнася до използването на статистически методи. Отделено е внимание на постигането на икономически ефект в резултат от изследването. Намерен е рационален подход, при който количествените методи заедно с експертните оценки мултиплицират своят ефект.

3.Отражение на научните публикации на кандидата в литературата

Общият брой известни цитирания е **72** , от които в реферирани списания – 10, в нереферирани списания и в сборници от научни форуми – 18, в учебни пособия, монографии и дисертации - 44. Прави впечатление, че съществена част от цитиранията са в сериозни научни трудове като монографии и дисертации.

Посочените цитирания дават основание да се приеме, че резултатите от научните изследвания на доц. д-р Николай Стоенчев са достъпни и известни на научната общност.

4.Обща характеристика на дейността на кандидата:

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Доц. д-р Николай Стоенчев е бил научен ръководител на един успешно защитил докторант, на един отчислен с право на защита редовен докторант и в момента ръководи

един задочен докторант. Той е бил научен ръководител на над 50 успешно защитили дипломанти, автор е на 5 учебни програми, в момента е титуляр на 4 учебни дисциплини. В научните проекти, на които е бил ръководител системно са били включвани студенти и докторанти.

От сертификатите за участие в обучения на доц. Стоенчев е видно, че през годините той е полагал грижи да актуализира своите знания, свързани с преподаването. Представени са сертификати за участие в следните курсове, организирани в Лесотехнически университет:

- Обучение за работа и поддръжка на платформата за електронно обучение Blackboard Learn.
- Използване на съвременни методи за преподаване чрез Информационни и комуникационни технологии.
- Методика на академичното обучение.
- Комуникативни умения и работа в екип.
- Основи на информационните технологии, системи за текстообработка, електронни таблици, презентации и делова графика.

4.2. Научна и научно-приложна дейност :

Научните постижения на участника в конкурса са отразени в неговите публикации и в резултатите от проектите, по които е работил. Той има афинитет към творческо прилагане на статическите методи в нови области, типични за специализацията на Лесотехнически университет с оглед постигане на конкретна ползност. Успешно са изследвани икономически процеси и явления на национално и регионално ниво и по отделни икономически дейности.

Кандидатът е участвал в 5 научни и 3 образователни проекта и е бил научен ръководител на 3 научни проекта. Участието му в научните проекти е свързано основно с информационното осигуряване на фирмения мениджмънт с помощта на статистически методи.

Някои от решените приложни задачи с помощта на статистическата наука са:

- Изследвана е с помощта на статистически методи водоохранната функция на горите в района на Велинград.
- Приложени са статистически методи при избор на препарати и на тяхната дозировка за борба с вредители по листно декоративни растения, в резултат от

което се намаляват разходите за борба с вредителите и се минимизира вредното действие на препаратите върху хората и околната среда.

- С помощта на статистически методи за анализ са разкрити възможности за оптимизиране на структурата на персонала с цел намаляване на текучеството и загубите на работно време.

4.3. Внедрителска дейност:

Тя се състои в:

- Предоставяне на подходящи препоръки на предприятията в областта на дърводобива и в мебелното производство относно възможностите за анализ и повишаване на фирмената конкурентоспособност.
- Разработване на концепция за унифициране на системата от индикатори за оценка на качеството на живот, които са заложи в Областните стратегии за развитие.
- Адаптиране на статистическа методика за избор на специализирана техника в дърводобива на базата на група от особено важни характеристики.

4.4. Приноси:

Научната продукция на участника в конкурса съдържа достатъчен брой приноси. Приемам формулировките за приносите, предложени от кандидата. Считам, че е постигнат сполучлив баланс между научни, научно-приложни, практико-приложни приноси и приноси в обучението. По този начин научните знания допринасят за просперитета на конкретни сфери в икономиката и за успешната професионална реализация на студентите. Оценявам фактите, че има тематична насоченост и концентриране на усилията около няколко ключови проблема и че е налице успешно прилагане на достиженията на Икономическата статистика за решаване на значими проблеми от икономиката, туризма и социалната сфера. Стремехът към оригинален авторски подход при решаването на проблемите е съчетан с коректно прилагане на статистическите методи и полагане на усилия натрупаните знания и опит да се поднесат в подходящ вид на обучаваните студенти под формата на учебници и учебни пособия.

5. Оценка на личния принос на кандидата.

Считам, че участникът в конкурса има достатъчен брой самостоятелни публикации, а публикациите в съавторство са доказателство за наличие на умения за работа в екип. В този смисъл приемам, че личният принос на доц. Стоенчев е съществен и достатъчен.

6. Препоръки:

Препоръчвам на доц. Стоенчев да подобри структурата на своите публикации като обърне по – голямо внимание на публикуване в реферирани научни списания и в списания с Импакт фактор и в електронни издания на английски език. Това би допринесло за по-лесен достъп, до резултатите от неговите изследвания за всички проявяващи интерес към разглежданите теми, в т.ч. и на експерти в тази област и от чужбина.

Като специалист в областта на Алтернативния туризъм препоръчвам на кандидата в близка перспектива да посвети повече време и сили на изследване и отразяване на тенденциите и динамиката в търсенето и предлагането и на анализа на статистическите данни, отразяващи резултатите в развитието на икономическите процеси в туризма и по-специално в различните видове Алтернативен туризъм, които за България се превръщат в перспективна и малко изследвана стопанска, социална и културна дейност.

7. Лични впечатления:

Като член на катедра „Икономика“ имам впечатления, че доц. Стоенчев полага системни усилия за обновяване на своите знания, проявява отзивчивост при необходимост от професионални консултации и притежава умения за работа в екип.

8. Заключение:

На основание на достойнствата на предложената от кандидата научна продукция, предлагам доц. д-р Николай Стоянов Стоенчев да бъде избран за „професор“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Статистика и демография“.

21.10.2016 г.

Член на научно жури

/доц. д-р Йордан Йорданов/